

звертання в українській мові є кличний відмінок. Оказіонально в ролі звертання мовці використовують словоформи або синтаксичні конструкції, що означають осіб або предмети за якоюсь ознакою, не називаючи їх.

У процесі дослідження було встановлено:

- поетеса найчастіше вживає риторичні звертання, що стають засобами експресивності та емоційності мови.

Риторичні звертання використовуються:

- як стилістичний прийом,
- як спосіб відтворити стан мовця, його вподобання, думки, почуття.

Риторичними звертаннями можуть бути:

- загальні та власні назви людей,
- назви речей,
- назви рослин і тварин,
- абстрактні поняття,
- імена міфічних персонажів,
- історичні особи.

Авторка часто звертається до України, до рідного краю, до дум, мрій тощо. Використовуючи риторичні звертання, Леся Українка збільшує експресивність, емоційність мови.

Ірина Козелко

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Характерними рисами світогляду Лесі Українки були матеріалізм, діалектика, глибоке переконання в можливості пізнання людиною світу, інтерес до нових досягнень природознавства і філософії, реалістична естетика та історичний оптимізм. Саме тому глибокий філософський зміст простежується в більшості творів Лесі Українки, яку, беззаперечно, можна віднести до мислителів вітчизняної філософії. В листі до О. Кобилянської від 13 квітня 1891 року М. Павлик передає зміст своєї розмови з Лесею Українкою про значення матеріалістичного світогляду для письменниці: “матеріалістичний світогляд єдиний найправдивіший і він, холодний, але здоровий, мов холодний гірський вітер серед спекоти в долині, що вимітає всяку нечисть з-межи людей. Дух його могутий, проймаючий наскрізь, і він уже повітав і в штуці — в новіших реальних творах” [3, с.22]. Єдиний у своїй матеріальній основі світ, на думку Лесі Українки, підлягає внутрішньо притаманним йому законам розвитку. Визнання панівної в природі закономірності виключає допущення всіляких фантазій, релігійних, ідеалістичних і містично-спіритичних вигадок. Усе причинно зумовлене, детерміноване: “нема причин, не буде й наслідків”. Про детерміністів Леся Українка говорить, що у них “...світ наладжений так стало, що там для бога місця вже не стало” [2, с. 59–60].

На думку В. Агеєвої, у її філософії поєдналися елементи романтичного неприйняття дійсності та модерністське усвідомлення абсурдності цієї дійсності [1, с.39]. Леся Українка однією з перших в українській літературі не тільки запровадила художньо-філософський модернізм, а й дала йому наукове обґрунтування, наукові виклади [4, с.78].

1. Агеєва В.П. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. – К.: Либідь, 1999. – 264с.; 2. Білан Т.О. Українська ідея в контексті творчості Лесі Українки // “Дні науки” – Тези наукових доповідей... Київський університет. – К., 1996. – С. 59–67; 3. Леся Українка. Твори, Т.ХІІ, с.22; 4. Уляна Михайляк Філософія художнього образу Лесі Українки // Наукові виклади. – 2008. – №6. – С. 75–79.